

samarbejdsforhold er både et ønske om at optimere resultaterne og at undgå ressourcspild på grund af dobbeltarbejde. Visse lande, herunder især Rusland, har videregående overvejelser om ændringer i den institutionelle arkitektur.

Udvidelsen af EU i maj 2004 betød, at EU-landene nu udgør et flertal blandt Europarådets medlemsstater. Opnåelsen af medlemskab af Europarådet omkring et tiår forinden bidrog til at kvalificere til EU-medlemskabet, og Europarådets overvågningsmekanismer indgik i EU's bedømmelse af, hvorvidt de pågældende lande levede op til Københavnskriterierne.

Europarådet og EU bygger på de samme grundlæggende værdier, og et stadigt tættere samarbejde har udviklet sig gennem de senere år. Programsamarbejdet i en række af de nye demokratier er nævnt ovenfor. Længere tilbage går samarbejdet på det retlige område, hvor en betydelig del af Europarådets konventioner og øvrige standardsættende arbejde er blevet anvendt i EU-lovgivningen. Som ligeledes nævnt ovenfor forekommer der dog også tilfælde af kompetenceproblemer i forhold til EU ved udarbejdelse af Europarådets konventioner.

Filosofien bag EU's nye naboskabspolitik – et øget samarbejde med de nye naboer og derigennem undgå dannelsen af nye skillelinjer – svarer til Europarådets tankesæt. Igennem 2004 har Europarådet spillet aktivt med i naboskabspolitikken, mest konkret gennem medvirken til udarbejdelse af handlingsplaner for landene i det sydlige Kaukasus. Det er videre aftalt, at Europarådet til sin tid vil bidrage til overvågningen af handlingsplanernes gennemførelse.

Det er forudset i den nye Forfatningstraktat, at EU tiltræder Menneskerettighedskonventionen og eventuelt flere af Europarådets konventioner. EU's beslutning om oprettelsen af et nyt agentur for grundlæggende rettigheder er ligeledes et skridt, der forudsætter afklaring i forhold til Europarådet, hvis det skal undgås, at der opstår kompetencetvivl og uheldig overlapning. Forhandlinger med sigte på at undgå dette er indledt. Alt i alt tegner der sig et billede af et tættere og mere institutionaliseret samarbejde mellem Europarådet og EU. Kommissionen har endnu ikke oprettet et egentligt repræsentationskontor i Strasbourg, men en fast repræsentant er udpeget og deltager i de relevante dele af Ministerkomitéens arbejde. På det kommende topmøde i Europarådet ventes grundlaget lagt for en aftale om et udvidet samarbejde mellem

de to organisationer til afløsning af den eksisterende samarbejdsaftale fra 2001.

En tilsvarende reorganisering af samarbejdet mellem Europarådet og OSCE ventes også besluttet på topmødet. Selv om de to organisationer har et forskelligt udgangspunkt og forskellige medlemskredse, er der i det daglige arbejde mange berøringsflader og dermed et grundlag for at optimere resultaterne. På initiativ fra det daværende norske formandskab for Ministerkomitéen er der oprettet en kontaktgruppe mellem denne og OSCE's permanente råd med sigte på at identificere områder, hvor de to organisationer har komparative fordele, og hvor det derfor kunne have særlig interesse at styrke samarbejdet. I denne proces er foreløbig fire samarbejdsområder blevet udpeget, nemlig bekæmpelse af terrorisme, behandlingen af nationale mindretal, menneskehandel og tolerance og ikke-diskrimination.

Rusland har i de senere år indtaget en stadig mere kritisk holdning til de dele af samarbejdet i både Europarådet og OSCE, som angår overvågning af efterlevelsen af demokrati- og menneskerettighedsforpligtelser. I forberedelserne til Europarådets tredje topmøde har Rusland spillet en aktiv rolle og fremlagt en række forslag om at styrke samarbejdet på andre områder. Det er efter regeringens opfattelse vigtigt at fastholde Rusland i et værdibaseret samarbejde som Europarådet. Men det er også vigtigt i disse institutionelle overvejelser at modvirke muligheder for såkaldt forum-shopping.

8. AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Af betydning for rammevilkårene for Europarådets virksomhed i perioden siden regeringens seneste redegørelse er især den beskrevne gradvist ændrede russiske holdning til samarbejdet samt EU-udvidelsen fra maj 2004. Begge udviklinger vil udgøre en væsentlig del af bagtæppet for det forestående topmøde i Warszawa.

Det er regeringens opfattelse, at Europarådet fortsat har en vigtig rolle at spille især hvad angår konsolidering af demokrati, retssamfund og respekt for menneskerettighederne. Det grundlige arbejde hermed, der retter sig mod mange lag i vore samfund, og som ikke nødvendigvis er politisk højprofileret, udgør en fornuftig langtidsinvestering i stabiliseringen af det europæiske kontinent.